

06.11.2025

Høringsinnspill fra Visit Tromsø-Region

Regional transportplan for Troms 2026–2037

Visit Tromsø-Region (VTR) takker for muligheten til å gi innspill til *Regional transportplan for Troms 2026–2037 (RTP)*. Vi ønsker å kommentere enkelte temaområder i planen som vi mener er viktige for å styrke lokalsamfunnene og legge til rette for et bærekraftig og konkurransedyktig reiseliv i hele Troms. For øvrig viser vi til og stiller oss bak de grundige og relevante innspillene fra NHO Arktis og Næringsforeningen i Tromsøregionen, som VTR anser som viktige bidrag til en helhetlig og kunnskapsbasert transportplan.

Innledning

Troms er et fylke preget av store avstander, krevende klima og tydelige sesongvariasjoner i trafikkmønstre. For innbyggerne er trygghet, regularitet og forutsigbar mobilitet avgjørende i hverdagen. De samme forutsetningene er også sentrale for reiselivets bærekraftige drift, verdiskaping og gode gjesteopplevelser. Tromsøregionen, som utgjør en sentral del av fylket, er i dag et av Norges mest attraktive reisemål og opplever sterk vekst i antall besøkende.

Visit Tromsø-Region støtter overordnet Regional transportplans ambisjon om å utvikle et trygt, effektivt og bærekraftig transportsystem som binder fylket sammen og legger grunnlaget for fremtidig bosetting, verdiskaping og mobilitet. Planen har stor betydning for både næringsliv, beredskap og samfunnsutvikling, og dermed også for reiselivet, som er en av fylkets mest dynamiske vekstnæringer og Norges fjerde største eksportnæring.

Vi ser det som svært positivt at planen løfter frem reiselivet som en viktig del av samfunns- og næringsutviklingen, og at den tydelig beskriver utfordringer og mulige løsninger knyttet til transport, mobilitet og infrastruktur. Veier, ferger og kollektivtilbud må dimensjoneres slik at de ivaretar både lokalbefolkningens behov og et økende volum av tilreisende, samtidig som prinsippet om «dual use» opprettholdes – løsninger som gagnar sivile, næringsmessige og beredskapsmessige formål parallelt.

Samtidig etterlyser vi tydeligere prioriteringer for reiselivets mobilitetsbehov: kapasitet og regularitet i luftfarten til og fra Tromsø, bedre kobling mellom lufthavn og rutegående kollektivtransport, skalerbare løsninger for bestilling/booking av transport på sjø og land i høysesonger, samt helhetlig havneinfrastruktur for cruise og annen persontrafikk. Dette er nødvendig for å sikre bærekraftig vekst og redusere belastning på lokalsamfunn og natur. VTR mener det er nødvendig med robuste og forutsigbare transportløsninger som tåler vær, sesongvariasjoner og trafikkvekst, og som samtidig bidrar til å styrke Troms som et trygt, tilgjengelig og bærekraftig fylke – for både innbyggere og besøkende.

Reiselivsrettet infrastruktur

For å følge opp denne ambisjonen mener Visit Tromsø-Region det er viktig at det i Regional transportplan løftes frem reiselivsrettet infrastruktur som et eget satsingsområde. Tiltak som sikrer trygg ferdsel, god flyt og tydelig informasjon langs

reiserutene er avgjørende for både innbyggere og gjester, og bør prioriteres høyt i gjennomføringen av planen.

Et sterkt fokus på vedlikehold og oppgradering av fylkesveier, bruer og fergeruter er nødvendig for at folk skal kunne ferdes trygt og forutsigbart gjennom hele året. Mange av de mest attraktive reisemålene ligger i områder med sårbar eller værutsatt infrastruktur, og målrettet oppgradering her vil gi gevinster for både lokalbefolkning, næringsliv og beredskap.

Troms har mange vinterveier som kan være krevende – selv for erfarne sjåfører. I reiselivssammenheng utgjør dette en ekstra utfordring: Mange tilreisende gjester mangler erfaring med vinterkjøring, og uforutsigbare kjøreforhold kan føre til ulykker, trafikkstans og utrygghet. Forsterket og flerspråklig skilting, informasjonskampanjer om vinterkjøring og trygg ferdsel på mørke, arktiske – men ofte nordlysopplyste – veier, samt etablering av målrettede innfartsparkeringer ved populære utsiktspunkt med tilhørende toalett (kommunalt ansvar, men bør samordnes regionalt), er viktige tiltak.

Bedre vintervedlikehold, tydelig skilting, gode snuplasser og oppdaterte informasjonsløsninger vil styrke både trafiksikkerheten og gjesteopplevelsen – og samtidig gjøre veiene tryggere for lokalbefolkningen. Dette er et område der RTP allerede peker på behov, og Visit Tromsø-Region oppfordrer til at tiltakene konkretiseres og prioriteres i handlingsprogrammet.

For å realisere målet om helårsturisme bør transportplanleggingen også ta høyde for sesongforlengelse. Helårsåpne veier, forutsigbar vinterdrift og bedre vintertilpassede kollektivruter vil gjøre det mulig å utnytte kapasiteten utenfor høysesong og bidra til stabil sysselsetting og lokal verdiskaping.

I tillegg er det viktig å satse på tilretteleggingstiltak langs reiserutene – som utfartsparkeringer, rasteplasser, utsiktspunkt og gode informasjonsløsninger. Dette øker tryggheten, bedrer gjesteopplevelsen og bidrar til å spre trafikken geografisk. Slike tiltak bør utvikles i tett samarbeid mellom fylkeskommunen, kommunene og reiselivsnæringen.

VTR anbefaler at følgende tiltak gis særlig prioritet i RTPen:

- Vedlikehold og standardheving av fylkesveier og fergeruter som betjener sentrale reisemål.
- Etablering av utfartsparkeringer, utsiktspunkt og rasteplasser, kombinert med tydeligere og flerspråklig skilting.
- Utvikling av sesongtilpassede kollektivruter og forhåndsbooking til populære destinasjoner.
- Enkle, digitale billetterings- og betalingsløsninger på tvers av buss, båt og ferge – med språktilpasning for internasjonale gjester. Utnyttelse av sanntids- og kapasitetsdata for å styre frekvens i perioder – og å sammenholde disse med flyankomster – bør inngå i de planlagte IKT-investeringene.

Trafikkavvikling og byutvikling i Tromsø

Tromsø er et av Norges mest populære reisemål og en av de største vinterdestinasjonene. I vintersesongen opplever Tromsø tidvis høyt press på

infrastruktur. Innbyggerundersøkelser viser at trafikk og fremkommelighet er blant de områdene som skaper størst irritasjon og frustrasjon i hverdagen hos lokalbefolkningen, noen steder i byen og regionen rundt.

Derfor er det avgjørende at Regional transportplan bidrar til løsninger som styrker lokalsamfunnet, gagnar innbyggerne og samtidig legger til rette for et konkurransedyktig næringsliv og gode gjesteopplevelser. For å redusere friksjon og sikre et godt samspill mellom besøkende og lokalsamfunn, er det viktig at planen legger til rette for helhetlig arealbruk, tydelig prioritering av kollektivtransport og myke trafikanter, samt en balansert utvikling som ivaretar både innbyggernes hverdag og reiselivets vekst. Her er Regional transportplan et sentralt virkemiddel for å sikre at Tromsø utvikles som en funksjonell og bærekraftig by for alle.

De samme flaskehalsene som rammer innbyggere og næringsliv – sykehusrundkjøringen, Breivika, Tromsdalen, flyplasstunnelen og Stakkevollvegen – påvirker også reiselivets logistikk, miljøavtrykk og vertskapskvalitet. Disse punktene er eksplisitt omtalt i Regional transportplan, som peker på behovet for å løse kapasitetsutfordringene i Tromsø for å sikre effektiv trafikkflyt og bærekraftig byutvikling. Områdene er kritiske for både arbeidsreiser, varetransport, utrykningskjøretøy, turisttrafikk og kollektivflyt, og manglende kapasitet skaper kø, økte utslipp og redusert fremkommelighet.

Det er også viktig å etablere sesongskalerbar kollektivkapasitet på akse Tromsø lufthavn–sentrum–Fjellheisen, med økt frekvens, større leddbusser og bagasjeløsninger i vintermånedene. Dette bør navngis eksplisitt i handlingsprogrammet.

Visit Tromsø-Region støtter planens omtale av disse utfordringene og etterlyser tidsfestede milepæler, tydelig finansiering og prioritering i handlingsprogrammet. En forpliktende framdrift er nødvendig for å skape forutsigbarhet for både innbyggere og næringsliv.

Bedre trafikkflyt er et premiss for bærekraftig byutvikling, effektiv logistikk og gode gjesteopplevelser. *Byvekstavtalen Tenk Tromsø* har riktig fokus på nullvekst, bompenger og prioritering av buss, gange og sykkel. Vi støtter at videreføring etter avtaleperioden utredes for å unngå tilbakefall til kø og forringet mobilitet i høysesonger.

Regionale forbindelser og tilgjengelighet

Tromsø er en viktig inngangsport til hele Nord-Norge, og en av de sentrale bærekraftsambisjonene i reiselivet er å spre trafikken og besøkstrykket ut i resten av fylket og landsdelen. Mange steder i Troms har per i dag lav trafikk og stor kapasitet, med betydelig potensial for økt verdiskaping dersom infrastrukturen legger til rette. Å fordele trafikken og verdiskapingen utover fylket vil bidra til å avlaste Tromsø og styrke distriktene.

I denne sammenhengen er prosjekter som Østre Malangen-korridoren og Ullsfjordsforbindelsen, slik nevnt i RTPen, spesielt viktige. De vil redusere reisetid mellom destinasjoner, knytte regionene tettere sammen og åpne nye områder for bærekraftig næringsutvikling. Dette er ikke bare sentrale nærings- og beredskapstiltak, men også nøkkelprosjekter for mobilitet.

Visit Tromsø-Region anbefaler at disse prosjektene gis høy prioritet i dialogen med staten og forankres tydelig i fylkeskommunens handlingsprogram.

Elektrifisering, klima og grønn transport

Visit Tromsø-Region støtter ambisjonene om elektrifisering av kollektivtrafikken – inkludert ferger, hurtigbåter og innfasing av elbusser i Tromsø og Nord-Troms.

For å lykkes må utbygging av strømmett og ladeinfrastruktur komme først. VTR anbefaler at det settes konkrete milepæler og etableres forpliktende samarbeid mellom fylkeskommunen, kommunene og relevante energiselskaper, slik at næringen kan planlegge for utslippsfrie løsninger uten risiko for driftsavbrudd. For at vi skal kunne nå våre bærekraftsmål om å få all busstransport i regionen over på elektriske kjøretøy så raskt som mulig, er det også avgjørende at vektgrensene på veiene og bruene tilpasses tynger el-busser. Ladesystemer til el-bussene må også gis prioritet.

Reiselivet har selv høye klimaambisjoner, og utslippskutt fra transport er avgjørende for å nå disse. Tiltak som reduserer naturbelastning, forbedrer luftkvalitet og tilrettelegger for myke trafikanter er viktige for et helhetlig grønt mobilitetssystem.

Videre anbefaler VTR derfor at følgende tiltak gis særlig prioritet i regional transportplan for Troms 2026-2037:

- Vedlikehold og standardheving av fylkesveier og fergekaier som betjener sentrale reisemål. Den grønne omstillingen forutsetter at infrastrukturen, inkludert bruer, også må være egnet for tynge el-busser.

Maritim infrastruktur og Tromsø havn

Piloten for forhåndsbestilling på hurtigbåt linje 2 er svært relevant i høysesong for reiselivet; vi ber om en tidsplan for utrulling til flere samband og til ferger med sesongpress.

Tromsø Havn og Grøtsund Industrihavn er strategiske knutepunkt for logistikk, cruise, ekspedisjon og reiseliv. Tromsø er i dag en helårsdestinasjon for cruise og en viktig snuhavn, noe som understøtter ambisjoner om helårsturisme og bidrar til å skape stabile, helårlege arbeidsplasser i reiselivet og tilknyttede næringer.

Visit Tromsø-Region støtter planens prioritering av tiltak som landstrøm, moderne passasjerfasiliteter, bedre kollektivtilknytning og TEN-T-tilkobling. Planen viser til Tromsø Havns ambisjoner om TEN-T-tilknytning. Vi anbefaler at reiselivsmobilitet inngår eksplisitt i begrunnelsen (passasjer-/cruiseledd, ikke bare gods).

Slike investeringer er avgjørende for å redusere utslipp, håndtere økende trafikk og sikre gode logistikk-løsninger for både næringsliv og besøkende. Et mer klimavennlig og effektivt havnetilbud vil samtidig styrke Tromsø som en bærekraftig arktisk inngangsport, og legge til rette for videre utvikling av ekspedisjonsbasert og ansvarlig cruise- og reiselivstrafikk gjennom hele året.

Tilgjengelighet via luftfart

Tromsø lufthavn Langnes er hovedinngangen til Nord-Norge og en nøkkelfaktor for både innbyggere, næringsliv og reiseliv. VTR anerkjenner at det er kapasitetsutfordringer på flyplassen, og mener ytterligere kapasitetsutvidelse i terminal og bagasjehåndtering er nødvendig, samt behovet for bedre kollektivtilknytning til og fra flyplassen – både lokalt, samt ut i regionen og resten av fylket.

Et effektivt og forutsigbart flytilbud er avgjørende for å tiltrekke gjester, sikre stabile reisestrømmer og opprettholde regionens nasjonale og internasjonale konkurransekraft – samtidig som det styrker lokalbefolkningens tilgang til reiser, tjenester og arbeidsplasser.

Flyplassen er også en sentral brikke for å spre turisttrafikken videre ut i regionen, mot destinasjoner i Nord-Troms, Senja, Midt-Troms og kystområdene, og dermed bidra til en mer balansert utvikling av reiselivet og næringslivet i hele fylket. For å få til dette, må flyplassen sees i sammenheng med gode kollektivløsninger, hurtigbåt- og fergeforbindelser, samt et fungerende fylkesveinett som gjør det enkelt for besøkende å reise videre fra Tromsø.

En styrket Tromsø lufthavn med sømløse transportkoblinger vil fungere som en motor for regional utvikling, lokal verdiskaping og bærekraftig turisme i hele Troms og landsdelen forøvrig.

Avsluttende vurdering – Samhandling og partnerskap

Regional transportplan legger et godt grunnlag for samarbeid mellom offentlige aktører og et bredt spekter av næringsinteresser. VTR anbefaler at reiselivet involveres tettere i planlegging, prioritering og gjennomføring av transporttiltak. Destinasjonsdata om prognoser, sesongvariasjoner, bevegelsesmønstre og trafikale flaskehalser kan bidra til at investeringer og løsninger faktisk treffer der de gir størst samfunnsnytte og lokal effekt.

Regional transportplan treffer mange av reiselivets utfordringer, men må spisses i gjennomføringen mot høysesongstyring, lufthavn–kollektiv-integrasjon, cruise som mobilitetsprosjekt samt rask utrulling av booking- og sanntidstiltak. Dette vil redusere press på lokalsamfunn, gi bedre gjesteopplevelser, styrke trafiksikkerheten og levere reelle utslippskutt – i tråd med nullvekst og bærekraftsmål.

Visit Tromsø-Region ønsker å bidra som en aktiv innsiktsleverandør i dette arbeidet. Vi sitter på omfattende data og analyser om reiselivsstrømmer, sesongutvikling, gjestetrafikk og besøksmønstre som kan være verdifulle i videre utvikling av transportinfrastruktur og mobilitetsløsninger. Ved å bruke denne innsikten i planprosesser og prosjektutforming kan fylket sikre at tiltakene er kunnskapsbaserte, målrettede og støtter opp under både innbyggernes behov og reiselivets bærekraftige vekst.

Et tettere samarbeid mellom fylkeskommunen, kommunene, transportaktører og reiselivsnæringen vil styrke kvaliteten på beslutningsgrunnlaget og bidra til mer helhetlige og effektive transportløsninger i hele Troms.

TROMSØ

Med vennlig hilsen

Lone Helle

Daglig leder

Visit Tromsø-Region AS

Inger-Lise Brones

Rådgiver bærekraft og samfunn

Visit Tromsø-Region AS

